

SOPHIE HAYDOCK

FLĂCĂRILE

Traducere din engleză și note de
ALINA CÂRÂC

HUMANITAS
fiction

*Trupurile își au propria lumină, pe care
o consumă pentru a trăi:
ard, nu sunt luminate dinafară.*

Egon Schiele, 1912

*Oare marea o auzi în mine,
Nemulțumirile ei?
Sau vocea nimicului
ce a fost nebunia ta?*

Sylvia Plath, 1960

Prolog

4 mai 1968

Femeile se ciocnesc și cad într-o încâlceală de membre răsu-cite și fețe contorsionate. Eva deschide ochii spre cerul liliachiu. Are sânge în gură și pe încheieturile degetelor, iar rochia de catifea reiată i s-a sfâșiat. Se strânge ghem, șuierând, cu o mână pe stomac, apoi își aranjează ochelarii, bodogănind când observă crăpătura dintr-o lentilă. Se uită cum roata bicicletei continuă să se învâртеască în gol, țăcănind ușor. În față, la câțiva metri, i se conturează o imagine – o bătrână prăbușită la pământ, cu gura întredeschisă, din care dinții neregulați se ițesc în spa-tele unor buze flasce.

Brusc își amintește totul. Ultimul lucru pe care l-a văzut cu câteva secunde înainte de a intra una într-alta au fost doi ochi spălăciți, făcându-se mari. Mâini duse la gură. Femeia cu părul alb a apărut ca din senin, repezindu-se prin spațiul dintre mașinile parcate și tăindu-i calea.

Eva nu luase aminte la cum mergea pe bicicletă pe strada lăturalnică, numai de locuințe, din înverzitul cartier Hietzing al Vienei. La prânz, se certase cu bărbatul cu care făcea o tenta-tivă de coabitare. Se întâlniseră într-o cafenea, în apropiere de locul unde lucra ca vânzătoare într-un magazin de cărți la mâna a doua, în zona ticsită de turiști a Innere Stadt. Ceea ce ar fi trebuit să fie un moment de dezvăluiri intime se trans-formase într-o avalanșă de acuzații reciproce. Eva se ridicase atunci și fugise din cafenea, iar iubitul ei n-o oprise. Revăzuse în minte tot ce spusese în acea confruntare, gândindu-se la lucrurile pe care ar fi trebuit să le aducă în discuție. Imediat

după asta își amintea ca prin ceață o figură năpustindu-se în drumul ei.

Apucase frânele, încercase să cotească, dar inerția fusese de neînving.

— Vai de mine, v-ați lovit rău? Mă auziți? Întrebă acum Eva, aplecându-se spre trupul prăbușit la pământ. Să mă iertați! Nu v-am văzut decât prea târziu, adaugă ea.

Femeia nu mișcă. Tăcerea ei e paralizantă.

Eva cercetează fața victimei, cu pomeți înalți și orbite înfundate. Din frunte i se prelinge sânge, în contrast intens cu părul alb. Pielea îi e rece la pipăit, de un vinețiu bolnav, și întreaga făptură emană un miros înțepător, de pământ vechi. Eva îi remarcă hainele jerpelite și negrul de sub unghii. Un pantof cu o talpă străvezie, căptușit pe dinăuntru cu ziar, i-a zburat cât colo, lăsând să se vadă degetul mare, dizgrațios, și un mont roșiatic și enorm.

— Nu știu ce să fac, șoptește Eva, dându-și părul negru din ochi și forțându-se să se concentreze.

Se uită după vreun trecător, după oricine altcineva care ar putea să le ajute. La fereastra unuia dintre apartamentele din maiestuoasele clădiri de vizavi se aprinde lumina, dar nu se zărește nimeni. Se duce clătinându-se până acolo și apăsă pe duzina de butoane de alamă.

— Chemați o ambulanță, vă rog! imploră ea la interfon, dar nu aude decât un fel de parașiți.

Cerul s-a întunecat și amenință cu ploaie.

Eva se întoarce la femeie și, cu inima bubuindu-i, se aplecă din nou spre ea, în speranța unor semne de viață. O scutură încetșor, dar insistent. Din cusăturile paltonului bătrânei își iau zborul molii, speriate de lumină.

Poșeta pe care o ducea i s-a deschis la căzătură, și conținutul s-a risipit pe asfalt. Eva caută vreun indiciu despre cine e femeia. Găsește un teanc de scrisori legate cu fundă, cu cerneala decolorată de ani, însă nimic care să-i dezvăluie identitatea.

„Te rog, te implor, scrie-mi, orice fel de răspuns m-ar mulțumi...” deslușește Eva caligrafia demodată pe hârtia aproape

transparentă. „E insuportabilă această ruptură dintre noi. Am nevoie de iertare. Sora ta, care te iubește de-a pururi... “

— Edith? rostește ea, vârând scrisorile în buzunar și cerce-tând-o din nou pe bătrână.

Mușchii de la colțul buzelor acesteia prind a palpita ușor. Eva tresare, încurajată de mișcare. Îi apucă mâinile, aspre ca scoarța de copac.

Pleoapele femeii se deschid, dând la iveală pupile dilatate. Din gură îi iese un horcăit violent, dezgolindu-i gingiile. O clipă interminabilă, Eva își închipuie că această străină, așa sfrijită și accidentată, ar fi în stare să-i vâre dinții în carne.

— Ia-ți mâinile înapoi de pe mine! se răstește bătrâna. N-am murit încă! Chiar dacă ai încercat cum ai știut mai bine să mă termini.

Eva se dă înapoi în timp ce victima se străduiește să se ridice în picioare, se scutură, își freacă un cot, și apoi șalele.

— Încercam doar să vă ajut, caută Eva să se scuze.

— Asta numești tu ajutor, eh? Bătrâna își cercetează corpul ca a pasăre înainte de a-și lua zborul. Duce o mână la cap și tresare când vede sânge pe vârful degetelor. Nu m-ai văzut, nu-i așa?

— Ați apărut așa, din senin, răspunde Eva.

— O, sunt invizibilă, nu?

— Dar dumneavoastră ați intrat în mine!

— De cincizeci de ani caut. Femeia cu părul cărunț o fixează cu o privire ca un pumnal. Dinainte de a te naște tu! Degetele-i artritice gesticulează afectat. Și vii tu și mă dărâmi, gata să mă omori, tocmai când am descoperit-o din nou.

Eva are senzația că le urmărește cineva și se întoarce, dar nu e nimeni acolo, numai un copac cu scoarța desprinsă, alături de un afiș al unei expoziții de artă, lipit pe un zid văruiț în alb.

— Nici nu ai idee! continuă femeia mai vârstnică. Nici cea mai vagă idee. Toate sacrificiile pe care le-am făcut, inima amară, fiecare zi când am încercat să o văd. Și iat-o, în cele din urmă, după tot acest timp. Uită-te, la naiba! E acolo, așa, ca întotdeauna. Bătrâna respiră sacadat, și un suspin îi însoțește

vorbele. Am șaptezeci și opt de ani și sunt săracă lipită. Am pierdut totul, sunt ruinată. Dacă, pe deasupra, ar fi s-o pierd și pe ea...

— Vă rog, dați-mi voie să vă ajut. Ce ați pierdut? Întreabă Eva, nedumerită de sensul frazelor necunoscutei, de disperarea extraordinară din cuvintele ei.

Pe chipul femeii se citește groaza când își vâă degetele în decolteul bluzei. Scotoceste un pic, și teama se evaporă când dă de un lanț pe care îl trage afară. De acesta atâră o verighetă de aur. O apucă strâns, cu ochii închiși, ducând-o la buze.

Începe să plouă. Ciori, croncănind pe acoperișul Palatului Schönbrunn, se ridică și dau târcoale în zbor.

— Edith? zice Eva încetișor, atingându-i brațul.

— De ce, Doamne, iartă-mă, îmi zici așa? îi tremură bătrânei buza.

— V-am văzut numele pe scrisorile astea.

Eva îi întinde teancul care îi este smuls brusc.

— N-ai nici un drept să te uiți la ele!

Eva se simte jignită și nedumerită. Aude în apropiere sunetul inconfundabil al sirenei de ambulanță.

— Cu puțin noroc, vine pentru dumneavoastră, îi spune ea, pentru a o reconforta pe bătrână. Trebuie că a chemat cineva Salvarea în ajutor. Ridică ochii spre ferestrele clădirii cu apartamente. O să vă ducă la spital, pentru un control, adaugă. O să primiți tot sprijinul necesar acolo.

— *Genug! Nein!*¹ țipă femeia mai în vârstă, dându-se înapoi tremurând. Nu vreau să merg! Nu poți să mă forțezi!

Lumina albastră a *Rettungswagen*, ambulanța care tocmai își face apariția de după colț, ricoșează din pietrele cubice ale străzii. Eva se duce iute spre vehiculul din care coboară acum șoferul și ajutorul său.

— A avut loc un mic accident, le explică celor doi bărbați. Nu sunt rănită, cel puțin așa cred. Privește peste umăr. Dar am intrat cu bicicleta în ea. Arată spre femeia cu părul alb, care a șontăcăit până la afiș. Am trântit-o la pământ. La început nu a

1. De-ajuns! Nu! (germ.)

părut conștientă, cred că vreo câteva minute. Am încercat s-o ajut, dar nu e genul de persoană care să accepte. Pare confuză.

— Ați făcut tot ce-ați putut. De aici înainte ne ocupăm noi, răspunde șoferul.

Femeia vârstnică își lipește mâinile de afișul expoziției. Acesta înfățișează un model tânăr, cu obrajii îmbujorați și cu o privire intensă, nedefinită în ochi.

— *Junge Dame?*¹ Alo? se apropie de ea bărbatul. Cum vă simțiți? Vedem că sunteți rănită. Vă curge sânge din cap. Trebuie să vă ducem la spital. Haideți să ne adăpostim de ploaia asta, bine?

— *Nein! Nein!* răspunde femeia temătoare, retrăgându-se.

— Este spre binele dumneavoastră, *meine Dame*. Îi pune o mână pe un umăr.

— Nu mă atinge! Să nu îndrăznești. Nu mă poți obliga să mă întorc acolo.

— Hai, nu fiți așa. Trebuie că vă doare tare. Vrem doar să vă ajutăm.

— M-am descurcat fără ajutorul cuiva timp îndelungat! se răstește bătrâna.

Cei doi bărbați, cărora ea le ajunge până la umeri, o flanchează. Stau proțâpiți bine pe picioare, cu gurile strânse hotărât.

— De aici înainte ne ocupăm noi, o asigură iar pe Eva. Puteți merge acasă, dacă vă simțiți bine.

O apucă pe bătrână de brațe și o cară direct în spatele ambulanței. Se poartă blând, dar ferm. Însă femeia este ca sălbatică. Se luptă, răsucindu-se, lovind și dând din picioare. Își ațintește ochii asupra Evei.

— Tu, fato, ajută-mă! zbiară ea prin ușile autovehiculului. Fă ceva, te rog! Nu mai am nimic! Nimeni nu vrea să mă ajute! N-am inventat nimic. Întinde pumnul în direcția afișului. Asta o dovedește. Nu sunt nebună! Noi am existat. Nu puteți...

Portierele se trântesc și privirea bântuită a dispărut.

Eva se simte rușinată că a răsuflat ușurată. Are suficiente pe cap și fără asta. Și totuși, inima îi bate iute și nu-și poate

1. Domnișoară? (germ.)

alunga sentimentul chinuitor de vinovăție. Își spune că a ajutat-o pe femeia asta ciudată, deși poate că n-a reușit decât să înrăutățească lucrurile pentru ea. Înghite iute de câteva ori și se întoarce spre surâsul vag al personajului din afiș.

Șoferul pornește motorul.

— Stați așa! Opritiți! strigă Eva. Aleargă spre ambulanță, bate cu pumnul în ușa din spate.

Vehiculul însă se pune în mișcare, pornește sirena și se îndepărtează rapid.

Nu a aflat nici un nume care să-i fie de folos.

Eva se simte istovită, complet epuizată, conștientă deodată că ploaia a muiat-o până la oase. Stomacul a prins s-o doară într-un fel nou. Se gândește la bicicletă – un alt obiect, pe lângă ochelari, pe care nu-și permite să-l repare. Va trebui să împingă scheletul strâmbat, pe un drum care acum va fi mult mai lung decât se aștepta. Și la sosire n-o așteaptă nici un fel de vorbe consolatoare.

Atunci vede ceva.

Pe jos, printre pietrele cubice, o sclipire de aur. Se apleacă și culege obiectul. Este un colier vechi, lung. Închizătoarea a fost smulsă, iar lanțul e suct în jurul metalului zgâriat al verighetei. Este caldă încă la atingere. O prinde între degetul mare și arătător. În interior sunt gravate cu litere elegante, cursive, două inițiale: E&E.

Sau să fie E&A? Cea de-a doua literă nu e clară. Se prea poate să fi fost scrijelită pe deasupra sau remodelată de vârful unui instrument ascuțit.

Inelul aparține bătrânei pe care a dăruit-o cu bicicleta. Eva n-ar vrea decât s-o uite și să-și continue viața cumva, de bine, de rău, însă nu-și poate șterge din amintire extazul ce a cuprins figura femeii când, nu cu multe clipe în urmă, a dus obiectul la buze, nici căutătura îngrozită a acesteia când s-a închis ușa ambulanței. Eva strânge verigheta în căușul palmei. Greutatea bijuteriei îi oferă o mângâiere ciudată. Știe ce înseamnă să pierzi ceva, să îți lipsească o parte din tine.

Acceptă, deci, ce trebuie să facă: să returneze inelul cumva, cât de curând, proprietarei de drept.

În ambulanță, bătrâna este legată rapid și fără fasoane de brancardă și proșăpită locului. O străbate durerea declanșată de ceea ce tocmai descoperise. Ea era *acolo*, în fața ochilor, după ani de căutări.

Simte o durere surdă în piept. Apoi deodată cineva bate tare, insistent la ușa din spate a ambulanței. Pe deasupra întregului scandal, nenorocita aia de fată nu prea arătoasă, cea care s-a repezit nechibzuit pe bicicletă, vrea să-i afle numele. Este prea târziu însă pentru treburi din astea. Mașina accelerează în drumul spre spital, sirena își continuă tânguirea ireverențioasă, încercând să se strecoare prin trafic și ducând-o departe de singurul lucru ce contează.

Ce mai contează numele *ei* acum? La cât le pasă oamenilor de mine, aș putea fi oricine, se gândește ea. De zeci de ani n-a mai vrut nimeni să știe cine este ea. Ultima dată când cineva i-a pronunțat numele a fost ca lansarea unui glonț – un ordin, o insultă, dispreț înlănțuit printre silabe. Apoi a căzut în uitare.

Oare a existat cu adevărat? Da. O știe bine acum. Și viața ei înainte de...

Pe când targa este scoasă din ambulanță, îi e cu neputință să nu audă ecoul visător al celor trei silabe din numele său, precum bulele de șampanie spărgându-i-se pe limbă.

Își amintește cum îl pronunța *el*. Încântarea de a-și auzi numele șoptit, cu promisiunea întrupată cândva, cu dorința pe care știe că o stârnea. Năluca sunetelor acelora atinge un spațiu de mult amorțit: partea din ea care conține capacitatea de te bucura.

— Adele? își amintește ea cu o undă de mirare, pe când o figură se apleacă asupra sa. *A-dé-le*, repetă și fluxul conștiinței prinde a se îndepărta, în timp ce un zâmbet i se instalează pe fața însângărată și boțită. Păi, da, ăsta e. Numele meu, dacă insistați să-l știți, este Adele. Adele Harms. Și să nu dea naiba să-l uitați vreodată!